

Nytt från

nr 2 2023

# UPPSALA- ROSLAGS-

kretsen

Sommarens  
program

Drömmar vid  
Ängskär

Motorkylning



Svenska Kryssarklubben

# Klubbdag hos Hjertmans!

Välkommen på klubbdag hos Hjertmans  
i Uppsala onsdag 26 april, kl. 10-20

Vi bjuder på fika och kommer ha specialpriser på utvalda  
produkter samt besök av flera leverantörer som visar nyheter m.m.

[hjertmans.se](http://hjertmans.se)

**Hjertmans**   
Båttillbehör

Sylveniusgatan 5, Uppsala

Telefon: 018-10 99 45, E-post: [uppsala@hjertmans.se](mailto:uppsala@hjertmans.se)

# Vid rodret

## Vårvinter

Man kan också säga *vår* vinter. Här i Uppsala är numera *vår* vinter kort, ett par dagar om man har tur. För min del handlar vinter om möjligheten att åka skidor. I år blev det hela tre dagar på skidor. Inte så mycket, men fina dagar. I skrivande stund packas emellertid skidorna för färd norrut. Närmare bestämt Jämtland och Gäsen, en STF-stuga långt från väg. Där ska jag vara stugvärd fram till påsk. Det blir ofta roliga diskussioner där på fjället, som när två äldre damer lyriskt berättade om skridskoåkning i skärgården. Eller när jag fick fina förslag på naturhamnar vid norra Åland. Eller de två rökande damerna från Holland som gick på snöskor (en med käpp!). Ja, sedan är det naturligtvis mycket snö att skotta. Vilket är bra träning inför kommande puts med båt inför sjösättning.

Fjäll och hav har mycket gemensamt. Att gå på tur i fjället är ungefär som att segla. Mycket väderberoende. Du måste kunna improvisera om något oförutsett inträffar. Man går från stuga till stuga (från en säker hamn till en annan). Du träffar många andra vandrare/skidåkare och får dela deras upplevelser. På samma sätt som du vid bryggan delar erfarenheter med andra seglare. Sedan finns det såklart en mycket stor skillnad mellan att segla över havet och att ta sig på skidor över fjället. Den fysiska ansträngningen... Men känslan när du ser ut över fjällvärlden i fint väder påminner i alla fall mycket om känslan av att se solen glittra över böljan!

Från hav och fjäll till vår kryssarklubbsvardag. Vi har nu step-by-step inlett kretsens Youtube-kanal. Vi sänder direkt från våra klubbafnarnar, och den film som också laddas upp i Youtube är även tillgänglig i efterhand. Vi är naturligtvis nybörjare och behöver förbättra tekniken. Vi är medvetna om att ljud och bild kan bli bättre. Men så här långt, efter två klubbafnarnar, är vi ganska nöjda. Vi har haft normalt antal deltagare på plats, ca 25 personer, och i direktsändning har vi haft ytterligare 10–15 deltagare. Utöver detta, har mer än 200 tittare tagit del av programkvällarna i efterhand.

Detta är ju för klubben ny teknik, som ger mersmak. Vi når fler, vi kan på bättre sätt erbjuda medlemmar som kanske bor längre bort (kretsen heter ju Uppsala-Roslagskretsen!) möjlighet att ta del av vårt programutbud. På sidan 3 beskrivs hur du kan komma till kretsens spellista.

*Ebbe Johnson, kretsordförande, seglare och skidåkare*





# Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna till SXX Uppsala-Roslagskretsen, kretsen som vill samla Kryssarklubbare i nordliga delar av Mälaren och Roslagen.

Vi hoppas våra nya medlemmar ska finna nytta och nöje i sitt medlemskap och samtidigt finna gemenskap med andra båtänner. Är du ny medlem, men ditt namn ännu inte har hunnit föras in i listan, är du ändå lika välkommen!

Peder Alsbäck	Rimbo	Katariina Kalatie	Espoo,
Lotta Andersson	Väddö		Finland
Henry Green	Uppsala	Andreas Karlsson	Gräddö
Johan Green	Uppsala	Samuel Lindevall	Norrtälje
Sara Green	Uppsala	Lars Lundblad	Täby
Torkel Hjerpe	Uppsala	Isabell Mast	Uppsala
Erik Innerstedt	Öregrund	Richard Sjöström	Visby
Asmo Juva	Raisio,	Christopher Thynne	Vällingby
	Finland	Märta Thynne	Vällingby
Heli Juva	Raisio,	Clarence Tovar	Knivsta
	Finland	Timo Vuokko	Piikkiö,
Mikko Juva	Raisio,		Finland
	Finland	Tobias Wighus	Väddö
Pyry Juva	Raisio,		
	Finland		

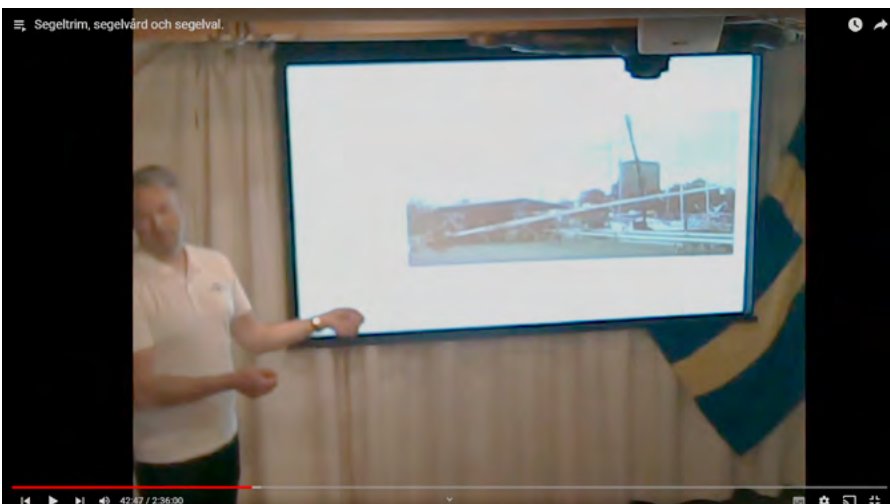
## Medborgarskolans sjölivskurser

Kryssarklubben har avtal med Medborgarskolan Uppsala att våra medlemmar får 200 kronor i rabatt på ordinarie sjölivskurser i Uppsala (ej SRC). Bästa sättet är att boka direkt med verksamhetsansvarig, Åse Granberg, 010-1575757, eller [ase.granberg@medborgarskolan.se](mailto:ase.granberg@medborgarskolan.se). Ange att du är medlem i Kryssarklubbens Uppsala-Roslagskrets. Medborgarskolans kursutbud hittar du på [www.medborgarskolan.se](http://www.medborgarskolan.se)



## **OBS!!! Datum Vårkvarten!!!**

Vårkvarten 2023 seglas söndag den 18 juni med start och mål vid ESK.



Måndagen den 19 februari berättade Johan Tillander för Uppsala-Roslagskretsens medlemmar om "Segeltrim, segelvård och segelval". De medlemmar som inte kunde närvara, hade möjlighet att följa föredraget på Youtube, i direktsändning eller senare. Bilden är från skärmdump.

## Kretsen på Youtube

I vintras började Uppsala-Roslagskretsens programkommitté filma föredragen på kretsens klubbafsnar och direktsända dem via Kryssarklubbens Youtubekanal. Det innebär att kretsens medlemmar kan följa ett föredrag även om de inte har möjlighet att ta sig till Skarholmen den kväll föredraget hålls.

Hur bär man sig åt för att se sändningen? Det finns flera sätt:

- 1) Alla som i förväg anmält sin mejladress till kretsens webbmaster, *Jan Simonson*, med ett mejl till [uppsala-roslagskretsen@sxk.se](mailto:uppsala-roslagskretsen@sxk.se), får strax före varje klubbafsn ett påminnelsemejl. I detta mejl finns en länk. Klicka på den länken så kommer du direkt till utsändningen på Youtube.
- 2) Du kan googla "uppsala-roslagskretsen youtube" så hamnar du direkt på kretsens kanal och kan klicka på det föredrag du önskar se.
- 3) Du kan gå via Svenska Kryssarklubbens hemsida [www.sxk.se](http://www.sxk.se). På hemsidan, klicka på menyn (tre streck uppe till vänster). Välj fliken "Om oss" → "Filmarkiv (YouTube)" → "Uppsala-Roslagskretsen". Så klickar du på den film du vill titta på.

# Framför stäven

onsdag 26 april

## Hjertmans Uppsala har klubbdag

Se separat annons.



Blommor på en hägg. Foto: wikicommons/Agnieszka Kwiecie.

mellan Hägg och Syrén

## Skärgårdsegling mellan Hägg och Syrén

Ett gäng seglare från vår krets ger sig ut i skärgården för att uppleva övergången mellan vår och försommar. För upplysningar, kontakta *Kurt Sjöberg*, tel: 070-593 09 04, mejl: [kurt@datagate.se](mailto:kurt@datagate.se)



Syrenblommor. Foto: wikicommons/Jean-Jacques MILAN.



Johan Virhammar seglar sin Avance 33 på Höstkvartern 2016. Foto Tore Ericsson.

lördag 17 juni

## **Singösexan Vår**

6-timmarssegling på Singöfjärden med fria startpunkter.

söndag 18 juni

## **Vårkvartern**

6-timmarssegling på Ekoln med start och mål vid ESK.

lördag 26 augusti

## **Singösexan Höst**

6-timmarssegling på Singöfjärden med fria startpunkter.

söndag 27 augusti

## **Höstkvartern**

6-timmarssegling på Ekoln med start och mål vid ESK.

### **Aktuell information om 6-timmarsseglingarna:**

Se kretsens hemsida [www.sxk.se/uppsala-roslagskretsen](http://www.sxk.se/uppsala-roslagskretsen)



En Kryssarklubbsskader har tagit natthamn vid Ängskär. Foto Ebbe Johnson.

## Drömmar vid Ängskär

*av Kjell Pernestål*

Middagssolen gassar. Båten ligger tryggt förtöjd på pirens läsida. Jag lutar mig tillbaka mot bänkens ryggstöd och pustar ut. Grepen, lynnig som vanligt, har skakat om oss ordentligt och det var skönt att få runda Ängskärsskaten, få sjölä och glida in hamnen. Nu är storseglet beslaget, skoten uppkransade och det är uppröjt i sittbrunn och ruff. Även om man försöker så blir det aldrig så sjöstuvat som man tänkt sig. Vi har även hunnit få i oss lite mat. Hustrun stannade kvar i båten för att njuta läet från den höga piren, och jag bestämde mig för att sträcka lite på benen men kom inte längre än till den bänk jag sitter på.

Jag blickar ut över den lilla hamnen och den höga piren som sticker ut från land. Några måsar ligger stilla i vinden och spanar efter byte. Ligger stilla, rör lite





Café Kolhuset vid Ängskär. Foto Kjell Sjöberg/UNT.

på vingarna och flyttar sig några meter i sidled och fortsätter spana. En bit bort har en mås fångat ett byte och flyger bort, följd av några andra som, vilt skrikande, vill råna den framgångsrike på bytet.

Det rör sig lite folk vid det kombinerade vandrarhemmet och restaurang Kolhuset. Huset rymmer även toaletter och duschar till glädje för både sjöfarande och de turister som anländer med bil och husvagn till platsen. Namnet är märkligt, men kommer av att det ligger på samma grund som det gamla kolhuset. Ett minne från fornstora dagar. Detta var hamnen där Löfsta järnbruk fick in råvaror som träkol och skeppade ut det färdiga stålet. Järnboden finns kvar längre in i viken. Kolet möter stålet.

Det finns fler minnen från hamnens storhetstid, den stora koniska och rödmålade båken på udden. Den syns långt ut till sjöss, även om träden på udden gör allt för att gömma den. Nu står den där med flagnande rödfärg och har mist mycket av sin betydelse och får finna sig i att vara ersatt av en liten vitmålade fyr, som står på ett litet skär nedanför. Båken kanske undrar hur det där pyttelilla huset kan fullgöra sin tjänst att visa sjöfarande tillrätta. Kanske tittar båken ut över Grepén och ser den vitmålade Härlemanska fyren på Örskär. Den blir omskött den, minsann. Varför duger inte jag längre?

Det är lugnt och stilla på hamnplanen. Några barn jagar varandra på badflotten, skrikande och skrattande. Klättrar upp och dyker i en egen variant av följa John. Jagar varandra runt flotten, dyker under den och leken blir en kurragömma.



Båken vid Ängskär. Foto Mats Wilhelm Pettersson.

En båt blir synlig när den rundar Skaten. Den rullar och slingrar sig i medsjön tills den når det befriande sjöläet från udden. Det blänker till när det blir solkatter från fribordens fernissa. Ljudet från motorn när den snörvlar kylvatten hörs snart. Det finns några som fiskar fortfarande tänker jag, när jag ser rullen för nät i fören när båten glider förbi piren och fortsätter mot fiskeföreningens hamn. Det finns i alla fall några kustfiskare kvar. De sitter hukande av vana för att undvika vind och stänk.

Traditioner är starka. Under årtusenden har kustfolket hämtat sin försörjning ur havet. Idag har de flesta sin bärning från annat håll men havet drar likafullt. Det går liksom inte att undvika att man ska ut på sjön och sätta ut skötarna, för att sedan hämta dem och fångsten. På kvällarna sitter man och följer tenen och fingrarna letar upp hålen. Några snabba stick med nätnålen så är hålet borta och nätet återställt. Under tiden funderar man på nya ställen till att sätta ut skötarna eller att stugan ska målas om. Det är ett strävsamt folk som inte kan förstå vad fritid betyder.

Kustfiskarna är ett utdöende släkte och ett återkommande tema i ortens tidningar. Trötta sjöbodare, som lutar sig mot varandra, bekräftar på sitt sätt detta. Andra sjöbodare har rustats upp, fått ny färg och försetts med balkonger och blomlådor, altaner och badstegar. Doften av tjärat tågvirke och ljudet från klampande sjöstövlar är borta.



Den gamla järnboden. Foto Naturkartan.

Hamnplanen har intagits av några pojkar som jagar varandra. Det flyende bytet fångas och de tumlar runt skrattande och tjutande. En kvinna kommer ut och hojtar något om att de ska sluta slåss och komma in och hjälpa till. Jag ser mig själv. Tiden går men lekarna är desamma. Det fanns alltid tid över för lek. Vi lånade farfars eka och kunde tillbringa dagar ute på sjön och undersöka vikar och öar. Med hjälp av lite fantasi så hittade vi lägerplatser efter sjörövare och vrakplundrare, sjunkna skepp och grottor där Robinson Crusoe hade bott. Vi smög genom stickiga snår och aktade oss för att bli upptäckta och hyschade åt varandra att vara tysta. Infödingarna var kända för sina hemska riter.

Jag sluter ögonen en stund och kisar mot solgasset... Tänker på forna tider, eller kanske jag somnade till?

Tre pojkar sitter nedanför mig på gräset och diskuterar den skuta som ligger nere vid piren.

– Vanten sitter för långt förut – hon kommer att masta av vid minsta stormby.



- Det finns ju brassar och backstag. Ska dom inte användas menar du?
- Det är kaltoppen som hon tappar

En äldre kvinna kommer rusande och pojkarna får bråttom att sätta sig i säkerhet och undviker på så sätt något tråligt uppdrag. Kvinnan står och spanar efter dem en stund innan hon samlar ihop sin kjolar, knycker på huvudet och säger något och skyndar tillbaka.

Jag tittar ner mot den lite ålderdomliga och slitna skutan som ligger vid piren och som var föremål för pojkarnas kommentarer. Jag kan tänka mig att hon har upplevt många undanvindsseglingar i hård vind. Hon för både ett gaffelsegel och har en rå med ett beslaget segel hängande som påsar under rån. Rigg och skrov är nytjärade och det går att känna en svag lukt från tjäran.

Några karlar bär korgar med kol upp till kolhuset. De är alldeles svarta av dammet i ansiktet, och svetten skapar långa ränder i koldammet. De slänger upp korgen på axeln och knäar iväg under tystnad. En karl i väst står och tittar på och gör en notering på ett papper för varje korg som passerar. Han ryar till att man ska se till att korgarna ska vara ordentligt fyllda, om inte så kommer han att göra avdrag. Man betalar inte för halvfyllda korgar. Karlen med korgen tittar surt på honom, spottar och säger något om han kunde ju vara med och bära kol, han också, om det nu var så bråttom. Mannan i västen låtsas inte höra.

En korg kommer upp ur skutans inre med en lina fäst i gaffeln. Korgen tippas över den väntande kolbäraren som försöker hoppa undan med en svordom. En annan kolbärare står och tittar på och skrattar åt den svärande som nu är ännu svartare. Korgen svänger tillbaka över lastrumshålet och fösvinner.

En gumma kommer ut från ingenstans och plockar åt sig av kolet på kajen och lägger det i kjorteln som hon håller upp som en säck. Tillsyningsmannen kommer rusande och hojtar att hon ska ge sjutton i kolet, men gumman pilar iväg med sitt byte. Det blir munhuggning om vem som orsakat förlusten av en korg kol. En matros, stor och kraftig, kommer upp ur lastrummets inre och tittar på förödelsern, säger något till tillsyningsmannen som dryper iväg till sin gamla plats.

Ett större fartyg kommer in. Seglen hänger beslagna under rårna och två bemannade storbåtar bogserar in det i viken. Man hör ett taktfast brummande för varje årtag. På slutet varpas fartyget in mot kajen. Kommandon ropas ut, och folk springer fram och tillbaka på kajen med rep och linor. Andra står med händerna i fickorna och tittar på och kliver bara undan när andra kommer ilande med sina linor och trossar. Några flickor går försiktigt närmare. Några män hängande i riggen ropar glatt till dem och de skrattar glatt och svänger med kjolarna. En äldre man går fram och tar en av flickorna i armen och föser undan henne.

En vagn kör ut på piren. Hästen hoppar lite skrämnd av allt folk och stannar. På vagnen ligger tunnor och det luktar tjära. Man riggar linor från gaffeln, en tunna kopplas, hissas och svänger in över fartyget och fortsätter ner i lastrumshålet. Man hör matroserna stänka och stöna under arbetet. Så fortsätter man med nästa tunna och nästa. Det kommer en vagn till med fler tjärtunnor som körs fram till kajkanten. Kusken slänger fram en höttapp till hästen som tar sig en tugga, helt ointresserad av ståhejet runt omkring.

En pråm bogseras fram, dragen av storbåten. Roddarna arbetar lugnt och taktfast och pråmen glider fram till skeppssidan. En man klädd i en ståtlig hatt står på pråmen och tittar på. Man kopplar linor, lyfter upp en järnten från pråmen på däck, där några matrosar tar emot och bär ner stängerna, en efter en ned i hålet. Mannen med hatten noterar vad som sker och noterar varje järnstång som passerar upp på fartygsdäcket. På däck står en annan man som också noterar varje stång som passerar.

Solen börjar sakta sjunka ner mot skogen på vikens västsida. Verksamheten på piren och fartygen avtar sakta. Man sätter sig tillrätta på däck, rotar lite i sina påsar och fram kommer bröd. Man skär sig en ordentlig skiva och fångar upp smulorna. En man uppenbarar sig i dörren till däckshuset med en stor stekpanna och det doftar stekt fläsk. Så delar han ut tjocka skivor av fläsk till mannarna som även passar på att köra ner sina brödskivor i fettet i stekpannan.

Solen har sjunkit ner mot trädtopparna och det börjar bli kyligt och jag ryser lite. Magen gör försiktigt påmind. Lite stekt fläsk skulle inte vara så dumt. Jag tittar ut över piren. Ett par, ivrigt pratande, går över hamnplan på väg mot Kolhuset. På avstånd hörs en radio med en entusiastisk reporter som pratar om något som kan gälla fotboll.

Vinden har avtagit och vattnet i viken ligger spegelblankt. Båten ligger stilla vid piren och flaggan i akterstaget hänger rakt ner. Det är alldeles stilla.

En mygga börjar visa lite för stort intresse för mina bara armar för att vara acceptabelt. Jag föser bort den några gånger, men myggan gör förnyade försök att få sin måltid. Jag reser mig upp på lite stela ben, vickar lite på höfterna, sparkar lite med benen och börja gå ned mot båten. Stekt fläsk, doften sitter i näsan. När jag passerar Kolhusets restaurang känner jag doften tydligt. Så kommer jag till kajkanten där båten ligger. Med stöd av vanten svingar jag lite stelt ner mig på däck. Hustrun tittar upp ur ruffen;

- Bra att du kommer. Det blir köttbullar.

*Kjell Pernestål*

2022



# Kylsystem för marinmotorer

Marinmotorer är nästan uteslutande vattenkylda. Ett fåtal undantag finns. Små utombordare byggdes tidigare ibland med luftkylning.

Två typer av vattenkylning förekommer. Den enklaste kallas ofta *sjövattnenkylning*, och de mer avancerade men också bättre kallas *sötvattenkylning* (även kallade *färskvattnenkylning*). Dit räknas även när man *konverterar* en sjövattnenkyl motor till sötvattenkylning med ett speciellt kit från t ex Martec.

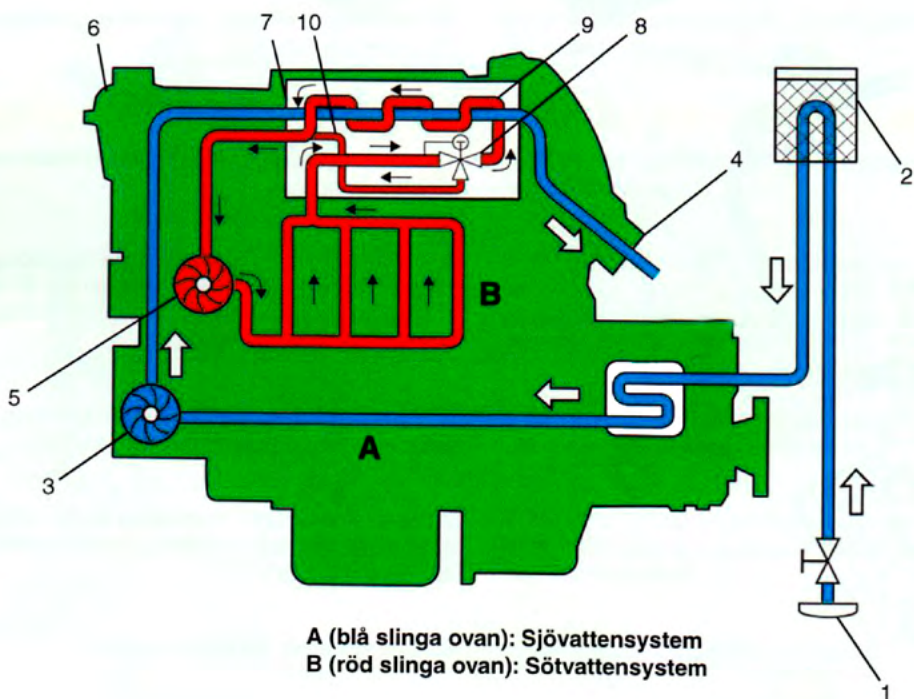


Fig 1. Sötvattenkylning (färskvattnenkylning). Ur SXX:s Båtpärm.

- |                    |                     |                                   |
|--------------------|---------------------|-----------------------------------|
| 1. Sjövattnentag   | 5. Cirkulationspump | 9. Öppen termostat, cirkulation   |
| 2. Kylvattenfilter | 6. Expansionstank   | 10. Stängd termostat, cirkulation |
| 3. Sjövattnepump   | 7. Värmeväxlare     |                                   |
| 4. Sjövattenutlopp | 8. Termostat        |                                   |

## Sötvattenkyllning

Det mest avancerade systemet är sötvattenkyllning. Detta har två kretsar med kylvatten. En inre krets med rent sötvatten och en yttre, där sjövattnet pumpas runt för att senare blandas med och pumpas ut tillsammans med avgaserna. På detta sätt kyls också hela avgassystemet.

Motorerna är ofta vanliga industridieslar som byggts om med en sjövattnepump och en värmeväxlare. En detalj vid ombyggnaden är att termostaten flyttas till värmeväxlaren för att undvika kokning i motorn vid kallstart. Se fig 1.

Som skydd mot korrosion och frysning tillsätts glykol, så att kylvattnet består av 50 % glykol och 50 % sötvatten.

Sötvattenkylda motorer har två pumpar. *Cirkulationspumpen* sköter om cirkulationen av sötvatten/glykol i motorns inre. Pumpen är underhållsfri och har ett inbyggt pumphjul av metall.

*Sjövattnepumpen* är oftast en *impellerpump* med ett pumphjul av gummi som arbetar i ett hus av saltvattenbeständig brons. Denna pump utsätts för slitage av det rena sjövattnet (havsvattnet) och den korrosiva miljön. Underhållet av denna pump är ytterst väsentligt för att kylningen skall fungera väl.

Strävan att göra motorer mer tillförlitliga och att minska underhållsbehovet gör att i dag byggs nästan alla marinmotorer med sötvattenkyllning som standard. Tidigare var detta ofta ett tillval som motorköparen kunde välja att installera. Genom att motorerna i dag har sötvattenkyllning som standard från fabrik undviks många problem.

I en sötvattenkyld motor hålls motortemperaturen hög, normalt mellan 85 och 95 °C, vilket gör att systemet lämpar sig väl för anslutning till varmvattenberedare och för vattenburen värme ombord.

Eftersom sjövattnet används för att kyla avgassystemet, utsätts komponenterna i detta system för korrosion. För att minimera korrosionsskador är det därför viktigt att konservera de sötvattenkylda motorernas avgassystem före vinteruppläggning.

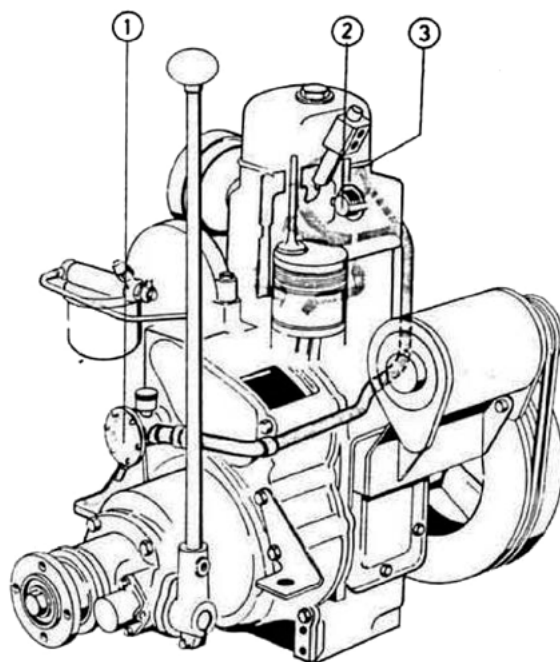


Fig 2. Sjövattenkylning. Ur SXX:s Båtpärm.

1. sjövattenpump

2. termostat

3. termostathus

## Sjövattenkylning

I detta system finns endast en vattenkrets. Se fig 2.

Sjövatten pumpas av en impellerpump direkt in i och runt i motorns kylsystem, för att senare blandas och pumpas ut tillsammans med avgaserna. På detta sätt kyls också hela avgassystemet, på samma sätt som i fallet med sötvattenkylning.

Oftast används samma typ av impellerpump som i de sötvattenkylda motorerna, d v s med en impeller av gummi som arbetar i ett hus av saltvattenbeständig brons.

På grund av kalkhalten i sjövatten måste motorns kylvattentemperatur hållas lägre vid sjövattenkylning än vid färskvattenkylning. I annat fall sker kalkutfällning (pannsten) i kylsystemets varma delar, med försämrad kylning som följd. För att förhindra detta används alltid en termostat med lägre temperatur i dessa motorer.

En saltvattenkyld motor blir med tiden korroderad invändigt. Tiden tills korrosionen ger hål i materialet beror på salthalt, hur länge motorn används och hur noga konserveringen görs före varje vinteruppläggning.

Med tiden byggs korrosionsrester, skal m m upp invändigt i motorn. Detta gör att kylningen försämras, dels för att värmeledningen genom dessa korrosionsskal är dålig och dels för att kanalerna som leder vatten inuti motorn ”växer” igen av korrosionsrester så att vattenflödet minskar.

## **Eftermontering av sötvattenssystem (färskvattensystem)**

*”Med färskvattenkylning förlänger man motorns livslängd. Motorn slutar att rosta och dessutom arbetar motorn med högre temperatur än om man kyler med sjövattnet. En motor är konstruerad att arbeta med ca 80 graders värme. Tack vare färskvattenkylning får man högre verkningsgrad och därmed lägre bränsleförbrukning. En annan fördel är att man kan ansluta varmvattenberedare och defroster till systemet.”*

Texten ovan är hämtad från Martecs hemsida och kan uppfattas lite väl optimistisk, men företaget har sötvattenkit till många motorer.

En saltvattenkyld motor blir med tiden korroderad invändigt. Tiden tills korrosionen ger hål i materialet beror på salthalt, vilket innebär att om motorn är ”gammal” så är det ingen bra idé att bygga om den till sötvattenkylning.

*Kurt Sjöberg, Båttekniska nämnden*

### **Källor som använts:**

SXK:s hemsida: [https://www.sxk.se/system/files/vastkustkretsen/PDF-tekniska/Batparmen\\_02\\_motor.pdf](https://www.sxk.se/system/files/vastkustkretsen/PDF-tekniska/Batparmen_02_motor.pdf)

Martecs hemsida: <https://www.martec.se/farskvattenkylningar/>

Samt eget huvud

# Köpes - Säljes

*Kretsens medlemmar annonserar fritt under Köpes - Säljes.*

## Lugnare ankring till sommaren

Gör ankringen lite lugnare. Jag har sytt upp några hjälpsel för ankring av begagnad dacronduk, som funkar bra. Ankarsegel är ett trekantigt segel som fästs på akterstaget.

Plogankare är ett tredelat segel som gör sidledsrörelserna ännu mindre.

Hör av dig om du behöver ett i sommar!

*Mikael Brandt,*

*finnjolleveteran - kryssarklubbsveteran - veteranskeppare*

tel: 070 - 286 07 23, mejl: mikaelbrandt721@outlook.com



Ett foto på ankar-segel som redaktören hittat på internet.

Dina pengar kommer fram! Vi har 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll.

## Larm om kanotist i vattnet. Vi skickade omedelbart ut en hårfrisör.



Till havs kan allting hända - och snabbt går det. En dröm kan förvandlas till mardröm, en strålände dag kan fortsätta med en åskstorm och en stilsäker hårfrisör kan visa sig vara en flexibel sjöräddare. Man vet aldrig.

Just därför är det så viktigt att Sjöräddnings-sällskapet och våra frivilliga sjöräddare finns. Vi är delaktiga i 80 % av all sjöräddning i Sverige. Till vardags har sjöräddarna helt andra yrken, men när larmet går släpper de allt och ger sig ut för att rädda liv.

Välkommen som medlem på [sjoraddning.se](http://sjoraddning.se). Eller swisha en gåva till 900 5000.





**Tillsammans  
fortsätter  
vi rädda liv  
i Ukraina.**



Svenska Röda Korset

Bli månadsgivare på  
[rodakorset.se](https://rodakorset.se)

# Skeppare

”Det var väldigt vad du ser upptagen ut. Vad är det du läser?”

”En engelsk seglingstidning. De har en väldigt välskriven artikel om hur man ska vara *a good first mate*. Den handlar om hur en bra förste styrman kan vara ett ovärderligt stöd för sin skeppare. Och den slutar med ”*the lines between a mate and skipper shouldn't be allowed to become blurred. Only one person is ever in charge.*”

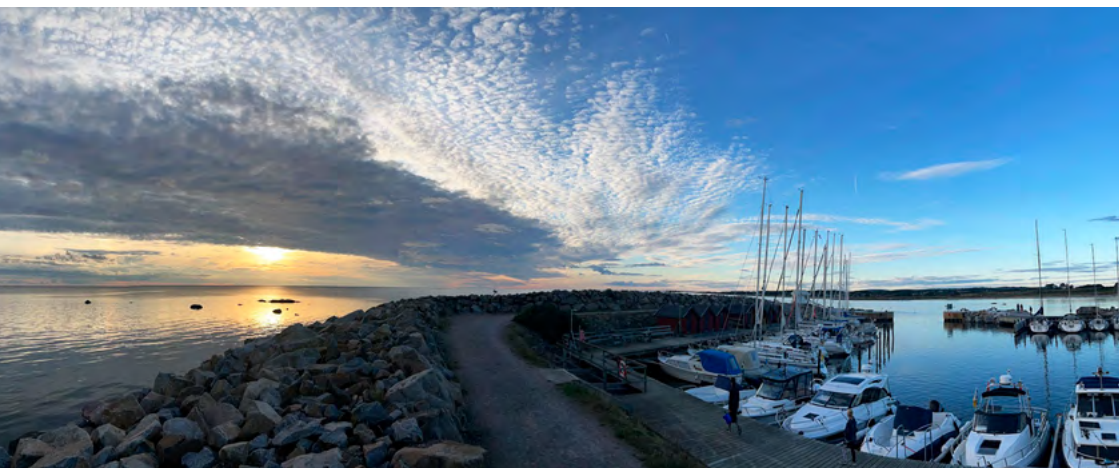
“Men du, vem är det som är skeppare på vår båt egentligen?”

Det är en bra fråga. Hade det varit i det förra seklet så hade det varit lättare, svaret hade varit givet av andra skäl. Men idag? Vi äger båten tillsammans, vi har båda utbildning, vi har båda seglat sen vi var små. Visserligen är en av oss bättre på att fixa med motorn och lägga till, men den andre är bättre på seglingen. Tillsammans skaffar vi oss mer och mer erfarenhet.

”Och hur ofta har vi behövt veta vem som är kapten?”

Vi har varit ute för de flesta situationer som fritidsseglare möter. Det har blåst mer än vi hade räknat med, det har varit stiltje och vågor, ankaret har draggat

Fartyg och besättningar i trygg hamn vid Skallkroken, norr om Tylösand. Foto Ebbe Johnson.



under natten, en tillägning har inte gått som det var tänkt. Vi har legat inblåsta dagar i sträck, kontrollerat prognoserna och undrat över när vi ska våga oss ut, sådär som alla funderar.

Vid en tillägning kan man bara göra på ett sätt i taget. Det blir lätt lite tokigt annars. En bestämmer, oftast är det den som



Foto Maria Kronander.

håller i rodret. Sen kan man prata efteråt. Ja, ni vet: ”Varför såg du inte till att lägga en lina runt pollaren i förväg?” ”Hm, det har du rätt i...”. Men vid en tillägning med akterankare mot en strand är det kanske den som står på fördäck som tar besluten. Hen ser ju bäst var det går och inte går att lägga till. Ibland är det den ena, ibland är det den andre som bestämmer.

Och ligger vi inblåsta och tänker över om vi vill försöka ge oss av så duger det inte att den ena bestämmer. Vill inte båda ut blir det ändå inte bra. Det får bli ett gemensamt beslut. I en relation blir man van att ta beslut, ska vi köpa ny bil, ska vi bo kvar när vi blir äldre, vad ska vi göra i sommar? De flesta beslut tar vi tillsammans, varför ska det vara annorlunda bara för att man är ute med båt?

Ansvarsmässigt då? Om det skulle hända en olycka, om vi t.ex. skulle kollidera med någon annan båt, behövs det inte en ansvarig som står till svars? Jo, men det blir nog den som bedöms vållande, inte en informell kapten på vår lilla skuta.

Varför skriver då tidningarna som de gör? Kanske de tänker på kappseglingsbesättningar eller charterbåtar. Där behöver man nog veta vem som ytterst bestämmer. Men de flesta av läsarna är vanliga seglare som vi, oftast par eller familjer. Inte kan väl engelsmännen ligga ett sekel efter när det gäller jämställdhet? Eller båtjournalisterna, kanske?

”Nej, vi fortsätter nog som vanligt. Kaptenen får hålla sig till handelsflottan och kappseglingsbanan.”

*Lennart Beckman, kretssekreterare*



## Svenska Kryssarklubben Uppsala-Roslagskretsen

### Hemsida och e-postlista

Uppsala-Roslagskretsen har egen hemsida och eget utskick av påminnelser till klubbafnarnar, seglingar etc via e-post. Hemsidan hittar man antingen via riksföreningens sida [www.sxk.se](http://www.sxk.se) eller direkt på [www.sxk.se/upsala-roslagskretsen](http://www.sxk.se/upsala-roslagskretsen). Påminnelser via e-post kommer inför varje programkväll och några andra tillfällen per år till alla som har anmält sin e-postadress till kretsen.

Både hemsidan och e-postlistan sköts av *Jan Simonson*, och vill du anmäla dig till listan är det honom du ska kontakta via [upsala-roslagskretsen@sxk.se](mailto:upsala-roslagskretsen@sxk.se)

### Följ Svenska Kryssarklubben

På Svenska Kryssarklubbens kanaler på Facebook, Instagram, LinkedIn, Twitter och Youtube samt på hemsidan [www.sxk.se](http://www.sxk.se) kan du finna information om verksamheten och tips om hur du kan utveckla ditt båtliv.

### Läs *Nytt från Uppsala-Roslagskretsen* på din skärm!

Om du inte längre vill få den tryckta kretstidningen i brevlådan tre gånger om året, ska du anmäla din postadress *och* e-postadress till redaktören, [per.nilson@sxk.se](mailto:per.nilson@sxk.se). Då får du i stället ett mejl varje gång som ett nytt nummer finns att ladda hem från kretsens hemsida. Bra för miljön – och kretsen sparar tryck- och porto-kostnader!

### Annonsera i *Nytt från Uppsala-Roslagskretsen*

Tidningen utkommer med tre nummer per år, i början av januari, april och oktober. För information om annonsering och annonspriser, kontakta [per.nilson@sxk.se](mailto:per.nilson@sxk.se). Kretsmedlemmar annonserar gratis om båtprylar etc.

*Nytt från Uppsala-Roslagskretsen*, som utkommer i januari, april och oktober, är medlemsblad för

Svenska Kryssarklubben, Uppsala-Roslagskretsen

c/o Bo Nordlund

Orphei Drängars Plats 5

75311 UPPSALA

e-post: [upsala-roslagskretsen@sxk.se](mailto:upsala-roslagskretsen@sxk.se) hemsida: [www.sxk.se/upsala-roslagskretsen](http://www.sxk.se/upsala-roslagskretsen)

plusgiro: 17 10 94-6

ordförande: Ebbe Johnson, [carlebbe@hotmail.com](mailto:carlebbe@hotmail.com)

Material till tidningen skickas till [per.nilson@sxk.se](mailto:per.nilson@sxk.se). Bild som mejlas ska skickas som separat bifogad jpg-fil, *inte* infogad i ett dokument. Upplösning minst 300 dpi.

Carlssons Tryckeri, Uppsala 2023

[www.carlssonstryckeri.se](http://www.carlssonstryckeri.se)

Framsidan: Utsikt från fyrtornet på Kylmäpihlaja, Finland. Foto Ebbe Johnson.

# Det syns när våra kunder är nöjda



Svenska  
Kryssarklubben



Beräkna din premie idag, och välkommen att kontakta oss om du har några frågor kring din båtförsäkring.



## Välkommen att försäkra din båt hos oss

Svenska Sjö är specialister på båtförsäkringar och har som ambition att erbjuda våra försäkringstagare kunnig, snabb och smidig skadehantering till låga premier. Dessutom ger vi våra försäkringstagare direkt återbäring på överskottet.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla **de bästa båtförsäkringarna** och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

*Som medlem i Svenska Kryssarklubben försäkrar du din båt extra förmånligt, utöver andra rabatter såsom förarintyg.*

Sedan 1967 har vi tryggt båtägare och båtklubsmedlemmar i hela landet, så nästa gång när vinkar, är det kanske en i gänget.



Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi det svenska båtlivet.



Svenska Sjö

Vi delar Båtlivet med dig



Avsändare:  
Svenska Kryssarklubben  
Uppsala-Roslagskretsen  
c/o Bo Nordlund  
Orphei Drängars Plats 5  
75311 UPPSALA

---



Båtliv kan bedrivas även i fjälltrakterna. Rapaselet, vy in mot Sarek.  
Foto Svitlana Johnson.